

Abstrakt CZ

Tématem diplomové práce jsou samosprávné podnikové orgány, které začaly, do určité míry spontánně, vznikat v průběhu let 1968 a 1969 v Československu a které měly nahradit dosavadní systém řízení podniků v socialistickém hospodářství.

V první kapitole jsou popsány historické souvislosti a zdroje inspirace nových orgánů. Byly jimi především závodní výbory, které byly zřízeny již v období první republiky, a rovněž závodní rady, jež vznikaly v poválečném období a měly pomoci konsolidovat poválečnou situaci v podnicích a zároveň sloužily jako nástroj nucené správy a znárodnění dosud soukromého majetku.

Druhá kapitola se zabývá vznikem prvních rad pracujících a jejich teoretickými východiskami, které byly součástí ekonomické reformy připravované skupinou odborníků kolem Oty Tuka. Je zde ukazováno na podporu zakládání nových samosprávných orgánů, rad pracujících, z rad samotných pracujících a Revolučního odborového hnutí. Rozebrány jsou také vládní prozatímní zásady, které měly usměrnit vytváření nových podnikových orgánů, a jejich uplatnění v praxi.

Terčí a závěrečná kapitola pak zpracovává situaci po okupaci vojsky zemí Varšavské smlouvy a hlavně návrh zákona o socialistickém podniku, který měl přinést zákonnou úpravu problematiky rad pracujících a podnikových rad. Okolnosti srpnové okupace a nálada ve společnosti je třeba říci, že v roce 1969 umožnila vzniknout tomuto návrhu zákona. K jeho schválení však nedošlo a rady pracujících jako orgány podnikové samosprávy zůstaly bez právního zakotvení, což společně s rostoucím odporem představitelů komunistické strany a vlády vedlo k jejich zániku.